

[Thorkil Kristensen.]

have for øje, hvis man skal føre den rigtige politik i dette spørgsmål her i Danmark.

Det forekommer mig, at der er så meget mere grund til, at vi fra de små landes side fremhæver disse internationale perspektiver, som spørgsmålet om det internationale samarbejdes effektivitet, såvidt jeg kan se, for en stor del vil blive spørgsmålet om det rette forhold mellem de store og de små nationer i det internationale sammenspil. Det spørgsmål kommer jeg til at vende tilbage til i det følgende.

Må jeg først minde om, at begivenhederne omkring 18. september begyndte med, at England devaluerede sin valuta ca. 30 pct. i forhold til dollars. Derved bragte England — eller jeg skal vel i praksis sige: England og Amerika, da man må gå ud fra, at det i realiteten var en aftale mellem England og De Forenede Stater — Danmark og en række andre europæiske lande i en tvangssituation. Det må man have for øje, når man drøfter konsekvenserne af det, man herhjemme med en forenkling kalder devalueringen, og jeg finder anledning til at understrege, at der er en betydelig begrebsforvirring i diskussionen om disse spørgsmål herhjemme. Man taler om devalueringen og devalueringens skadelige og gavnlige virkning, men man bør holde to ting meget skarpt ude fra hinanden: det ene er konsekvenserne af den engelske devaluering, som kom til os udefra, som vi ikke kunne have forhindret, det andet er konsekvenserne af den danske devaluering, som var et stykke dansk politik, og hvis hensigtsmæssighed vi derfor kan drøfte herhjemme. Jeg skal forsøge at vise, hvad jeg tror er en grundfaktor i hele dette spørgsmål, at de ubehagelige, de skadelige virkninger af disse dages begivenheder, som vi kommer ud for, hovedsagelig eller næsten udelukkende er følgerne af den engelske devaluering, hvorimod den danske devaluering har mildnet følgerne af denne skade for Danmark, den har så at sige været vort nødværge oven på den tvangssituation, som vi kom i ved begivenheder udefra.

Idet jeg taler om disse ting, vil jeg desværre blive nødt til at gøre visse kritiske bemærkninger om et andet lands politik, nemlig om Englands. Jeg gør dette med stor beklagelse, fordi ligesom så mange andre danske nærer meget stor beundring for og megen taknemlighed imod England i anledning af dette lands storartede indsats i den anden verdenskrig og i årene derefter, en indsats, der jo også var til

fordel for os, og som vi har grund til at betragte med beundring. Der kan vel ikke være tvivl om, at det engelske folk har været sin indsats på beundringsværdig vis — det har gjort det bedre end vi andre —, men det er alligevel nødvendigt, af hensyn til forholdet mellem de store og de små nationer, som jeg talte om før, at vi kan sige vor mening om disse ting også overfor de store lande, også overfor dem af dem, som vi sætter mest pris på.

Når jeg synes, der er grund til at gøre et par bemærkninger her om Englands politik, er det ikke, fordi England devaluerede sin valuta — dette var utvivlsomt nødvendigt —, men det er i anledning af den måde, hvorpå det blev gennemført, så at det kom som en overraskelse for de andre lande, hvem det berørte, ja, i virkeligheden unødvendigt hårdt satte os i en tvangssituation. Nu er jeg klar over, at man dårligt kunne have diskuteret sådanne spørgsmål for åbent tæppe i mange måneder, og jeg ved jo fuldt vel, hvorfor den engelske finansminister lige til det sidste benægtede, hvad der skulle ske: det var for at forhindre spekulation. Jeg tror alligevel, man på lidt længere sigt skal tænke over, at disse såkaldt beroligende udtalelser fra ledende statsmænd kun virker beroligende, så længe man tror på dem. Når først det bliver en regel, at man ikke kan regne med, hvad store landes finansministre siger om finansielle spørgsmål, ophører de beroligende virkninger, så er der sket en forringelse af den tillid, som internationalt bør være tilstede.

Men selvom man ikke kunne have diskuteret disse ting for åbent tæppe, kunne man utvivlsomt, f. eks. indenfor den internationale valutabank, have sammenkaldt en lille kreds af ansvarlige folk fra de mest interesserede lande, have forberedt dem på, hvad der forestod, have drøftet med dem de vigtigste konsekvenser af dette, sådan at de enkelte landes regeringer i nogen grad havde kunnet stå forberedt overfor det, der skulle ske. Så ville man have vidst, om der var udsigt til, at man fra engelsk side — sådan som det nu er sket — ville søge at gennemføre prisforhøjelser på det ene og det andet område; man ville have kunnet tage i betragtning den midlertidige forværing af de europæiske landes valutasisituation, som nu synes at ville opstå, og man kunne i tide have truffet foranstaltninger derimod. Så ville det heller ikke have været nødvendigt, at det, der nu er sket i Paris i går, også var kommet omtrent som en tyv om